

Lyhennetyn työajan kokeilu

Pohjanmaan hyvinvointialueen suurena haasteena on pätevän työvoiman saaminen. Ammattilaisia ei ole saatavilla tai he ovat hakeutuneet jopa toisiin tehtäviin. Monesti kyse on palkasta, mutta myös työolosuhteista ja työn rasittavuudesta. Kaikkein ei voi vaikuttaa, mutta työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä viihtyvyyteen voidaan vaikuttaa. Sairauspoissaolot ja irtisanoutumiset, ovat merkki epäonnistumisesta – lisäksi tällainen viesti vaikeuttaa rekrytointia. Työn kuormittavuus ja riittämättömät resurssit ovat myös todellinen ongelma. Työntekijöiden elämäntilannetta peilaavat työaikajärjestelyt voivat yllättäen olla ratkaisu työssä viihtyvyyteen, jaksamiseen ja jopa mielenkiintoisen työyhteisön vetovoiman lisäämiseen.

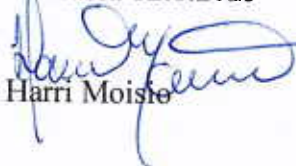
Iso-Britanniassa järjestettiin maailman mittakaavassakin suuri työaikakokeilu, johon osallistui 61 työpaikkaa ja noin 2900 työntekijää. Kokeilun aikana organisaatiot testasivat työntekijöillä lyhyempää työaikaa täydellä palkalla. Kokeilu toteutettiin nelipäiväisenä työviikkona ja se kesti puoli vuotta. Kokeilun perusteella työntekijöiden poissaolot vähenivät. Lisäksi henkilöstö halusi todennäköisemmin pysyä nykyisessä työpaikassaan, millä on vaikutusta rekrytointikustannuksiin. Työntekijöiden hyvinvointi lisääntyi. Sekä fyysinen että psyykinen terveys paranivat kokeilun aikana. Työntekijöiden stressitasot pienenevät. Lisäksi ahdistusta, väsymystä ja uniongelmia oli vähemmän. Työntekijät myös saivat hieman enemmän aikaiseksi neljässä työpäivässä kuin viidessä.

Vastaavasti Islanti on lyhentänyt kaikkien julkisten työntekijöiden viikkotyöaikaa 40 tunnista 36 tuntiin ja vuorotyöntekijöille 32-36 tuntiin, erittäin hyvillä tuloksilla.

Myös Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK on esittänyt valtakunnallista lyhennetyn työajan kokeilua Suomeen.

Vasemmistoliiton ryhmä esittää, että Pohjanmaan hyvinvointialueella toteutetaan lyhennetyn työajan kokeilu niin, että kokeilun päätyttyä voidaan tehdä tietoon perustuvaa työnantajapolitiikkaa. Kokeilun aikana voidaan testata erilaisia malleja lyhentää työaikaa; esimerkiksi päivittäisiin työajan lyhennyksiin tai siirtymällä nelipäiväiseen työviikkoon. Työyhteisöissä on monia vaihtoehtoja, eikä pidä pysyttävä annetuissa vaihtoehtoissa, monesti toimivissa työyhteisöissä tiedetään parhaat vaihtoehdot. Kokeilun tavoitteena voidaan tietoon perustuen vähentää Pohjanmaan hyvinvointialueen henkilöstön vaihtuvuutta ja parantaa työssä jaksamista sekä työhyvinvointia ja tehdä työyhteisöistä houkuttelevia.

Vaasassa 12.6.2023

Harri Moisio

Lähteet:

<https://www.4dayweek.com/>

<https://www.kommunal.se/blogg/hampus-andersson/island-genomfor-fullt-lonekompenserad-arbetstidsforkortning-hela-offentliga>)